

জেএসসি ও প্রাথমিক সমাপনী পরীক্ষা

বাবে পড়েছে প্রায় সাড়ে ছয় লাখ শিক্ষার্থী

রাকিব উদ্দিন

ইংরেজি ও গণিত বিষয়ে খারাপ
হওয়ায় অট্টম শ্ৰেণীৰ জেএসসি ও
জেডিসি এবং পঞ্চম শ্ৰেণীৰ
প্রাথমিক শিক্ষা সমাপনী পরীক্ষায়
পাসেৰ হাব কমেছে। তবে
মন্ত্রান্তৰ জেডিসিতে ইংরেজিৰ

পাশাপাশি আৰবিতেও খারাপ ফল "কৰেছে
ছাত্রছাত্রীৰা। গণিত ও ইংরেজি বিষয়ে কোচিং
নিৰ্ভৰতা, শিক্ষক স্বল্পতা ও দক্ষ শিক্ষক না থাকা এবং
প্রশিক্ষণপ্রাপ্ত মানসম্মত শিক্ষক না থাকাৰ কাৰণেই দুই
স্তৰেৰ পৰীক্ষায় পাসেৰ হাব কমেছে বলে মনে কৰছেন
শিক্ষাবিদৰা। এই ফলে অট্টম ও পঞ্চমৰে দুই পৰীক্ষা
থেকে এবাৰ বাবে পড়েছে প্রায় সাড়ে ছয় লাখ
ছাত্রছাত্রী।

শিক্ষাবিদৰা বলেছেন, প্রাথমিক স্তৰে সনদনিউৰ
পাবলিক পৰীক্ষাক কোন প্ৰয়োজন নেই। এই স্তৰে
কুলভিত্তিক বাৰ্ষিক পৰীক্ষাই যথেষ্ট। শিক্ষান্তিতেও
এই পৰীক্ষাক কথা বলা নেই। এই সনদেৰ কাৰণেই
অভিভাৱকৰা কোচিং সেন্টোৱুৰী হচ্ছেন, গণিত ও
ইংরেজি শিক্ষকদেৰ পেছনে দোড়াছে। যদেৰ
প্রাইভেট পড়ানোৰ সামৰ্থ্য নেই তাদেৰ সন্তানৱাই
ইংরেজি ও গণিতে অকৃতকাৰ্য হচ্ছে। এই ফলে

প্রাথমিক স্তৰে বাবে পড়াৰ হাব আৱাও বাড়ছে।

এছাড়াও সৱকাৰ ইংৰেজি ও গণিত বিষয়ে শিক্ষকদেৰ

বিশেষ প্ৰশিক্ষণ "দিলেও

কুলভিত্তিক পাঠদানে শিক্ষার্থীৰা

এৰ সুফল পাছে না বলে মনে

কৰছেন শিক্ষাবিদৰা। তাৰা

বলেন, শিক্ষকৰা কোচিং নিতে

বুৰু বেশি মনোযোগীও নয়।

ইংৰেজি ও গণিতে শিক্ষক

স্বল্পতাৰ খাৰাপ ফল

— শিক্ষাবিদৰে অভিমত

কাৰণ প্ৰশিক্ষণে সময় নষ্ট কৰে কোচিং সেন্টোৱে সময়

দিলেই তাদেৰ আৰ্থিক সুবিধা বেশি হ'ব।

শিক্ষা এবং প্রাথমিক ও গণশিক্ষা মন্ত্ৰণালয়ে বৌজ

নিয়ে জানা গৈছে, প্রাথমিক শিক্ষা স্তৰে বাবে পড়া জ্ঞান

ও বিদ্যালয়ে সব শিশুৰ অংশত্বহণ নিশ্চিত কৰাৰ

লক্ষ্যেই পঞ্চম ও অট্টম শ্ৰেণীতে সমাপনী পৰীক্ষা

প্ৰৱৰ্তন কৰা হ'ব। এই পৰীক্ষাক ফল ভালো কৰাৰ

লক্ষ্য বিশেষ কৰে নিয়ু মাধ্যমিক ও মাধ্যমিক স্তৰেৰ

শিক্ষকদেৰ দক্ষতা বৃক্ষি প্ৰকল্পেৰ মাধ্যমে নিয়মিত

প্ৰশিক্ষণও দেয়া হচ্ছে। কিন্তু বাবে পড়াৰ হাব কিছুতেই

ৰোখ হচ্ছে না।

এ বাপোৱে জানতে চাইলে 'জাতীয় শিক্ষান্তিতে ২০১০'

প্ৰয়োজন কৰিবলৈ সদস্য সচিব ও জাতীয় শিক্ষা

ব্যবস্থাপনা একাডেমিৰ সাবেক মহাপৰিচালক প্ৰফেসৱ

শেখ ইকবালুল কৰিৰ সংবাদকে বলেন, 'পঞ্চম ও

অট্টম শ্ৰেণীতে

বাবে : পৃষ্ঠা : ২ ক : ৫

বাবে : পড়েছে

(১ম পৃষ্ঠাৰ পৰ)

সনদনিউৰ পাবলিক পৰীক্ষাক কাৰণে শিক্ষাক প্রাথমিক স্তৰে
বাবে পড়াৰ হাব আৱাও হাড়াও। এই পৰীক্ষাক অণ্ণ সেন্টোৱে
জন্য নিবন্ধন কৰেও যাবা কেন্দ্ৰে আসেনি বা পৰীক্ষায় ফেল
কৰেছে তাদেৰ মনোবল দেখে গৈছে। এই কোমলমতি
নিবন্ধনৰ দায় কে নেবে?

তিনি এবাৰেৰ জেএসসি ও জেডিসি পৰীক্ষাক উদাহৰণ দিয়ে
হৰেন, 'এই স্তৰেৰ পৰীক্ষার্থীৰা ২০১৪ সালে প্ৰাথমিক শিক্ষা
সমাপনীতে অণ্ণ নিয়েছিল। এই বছৰ পৰীক্ষার্থী হিসেবে প্ৰায় ৩০
লাখ। বিশে জেএসসি ও জেডিসি পৰ্যাপ্ত আসে যাব পথে প্ৰায়
পাঁচ লাখ পৰীক্ষার্থী হাবিয়ে গৈছে (বাবে পড়েছে)।'

বাবে পড়েছে সাড়ে ৬ লাখ শিক্ষার্থী

৩০ ডিসেৱৰ প্ৰকাশিত জেএসসি ও জেডিসি ফল বিশ্লেষণ কৰে,
দেখা গৈছে, এই পৰীক্ষাক অংশত্বহণেৰ জন্য তাসিকাতুল
হয়েছিল ২৪ লাখ ৮২ হাজাৰ ৩৪২ টান হাত্তাহাতী। এদেৰ মধ্যে
পৰীক্ষা কেন্দ্ৰে অনুপৰ্যুক্ত হিসেবে ৬৯ হাজাৰ ৬৩১ জন। আৰ সব
পৰীক্ষাক অণ্ণ নিয়ে অকৃতকাৰ্য হয়েছে তিমি লাখ ৯৪ হাজাৰ
৪৪০ জন। এ হিসেবে মোট বাবে পড়েছে চাৰ লাখ ৬৪ হাজাৰ
৭১ জন পৰীক্ষার্থী।

একই দিনে প্ৰকাশিত প্ৰাথমিক শিক্ষা সমাপনী পৰীক্ষাক ফল
বিশ্লেষণ কৰে দেখা গৈছে, এ বছৰ প্ৰাথমিক ও এবাদেয়িয়ি
সমাপনীতে অংশত্বহণেৰ জন্য নিবন্ধন কৰেছিল মোট ৩০ লাখ
৯৬ হাজাৰ ৭৫ জন হাত্তাহাতী। এই মধ্যে পৰীক্ষা কেন্দ্ৰে
আসেনি এক লাখ ৪৫ হাজাৰ ৪৬০ জন পৰীক্ষার্থী। আৰ এই
দুই পৰীক্ষায় এবাৰ উৰ্বৰ হয়েছে ২৮ লাখ দুই হাজাৰ ৭১৫
জন শুদ্ধ পৰীক্ষার্থী।

জেএসসি ও জেডিসিতে

ইংৰেজি ও গণিতে বিশ্রয়

ফল বিশ্লেষণ কৰে দেখা গৈছে, অট্টম শ্ৰেণীতে ইংৰেজি ও
গণিতে খাৰাপ ফল কৰেছে শিক্ষার্থীৰা। গত বছৰে চেয়ে এবাৰে

গণিতে পাসেৰ হাব প্ৰায় ৪ শতাংশ কৰেছে। গত বছৰ গণিতে

পাস কৰেছিল ১৭ শতাংশ। ঢাকা শিক্ষা বোৱে

এবাৰ গণিতে পাস গত বছৰে চেয়ে কৰেছে ৬ শতাংশ।

এবাৰ এ বোৱে পাস কৰেছে ১১ শতাংশ। যশোৱে

বোৰ্ডেও গণিতে পাসেৰ হাব গত বছৰেৰে চেয়ে ১০ শতাংশ

কৰেছে। এবাৰ বোৱে পাস কৰেছে ৮ শতাংশ।

জবে জেডিসিতে বিশ্রয় হয়েছে ইংৰেজিৰ পাশাপাশি

আৰাবি বিশ্রয়ে।

এ বাপোৱে জানতে চাইলে প্ৰায়ীনী শিক্ষক লেতা ও 'জাতীয়
শিক্ষান্তিতে ২০১০' প্ৰয়োজন কৰিবলৈ সদস্য অধ্যক্ষ কাঙীৰ কাৰণে

আহমেদ সৱাদেকে বলেন, 'ইংৰেজি, গণিত ও বিজ্ঞান বিষয়ে

আৰাদেৰ শিক্ষক স্থানা হয়েছে। এসব বিষয়ে দক্ষ শিক্ষকেৰও
অভাৱ আছে। এই স্থানটো থেকে বেিয়ে আসতে হলো
দীৰ্ঘমেয়াদি কৰ্মসূচি এহণ কৰতে হবে। প্ৰয়োজনে অবসৰগ্রান্ত
দক্ষ ও অভিজ্ঞ শিক্ষকদেৰ (ইংৰেজি, গণিত ও বিজ্ঞান) দিয়ে
প্যানেল গঠন কৰতে হবে, কৌভাৰে ভালো শিক্ষক নিয়োগ দেয়া
যায়।

শিক্ষা সম্ভোগ বিষয়ে সঠিক ও নিৰ্ভুল তথোৰ অভাৱ আৰু
মন্তব্য কৰে জাতীয় শিক্ষক কৰ্মসূচি প্ৰটেইন এই প্ৰধান
সমৰ্থকার্য আৱাও বলেন, 'তাৰ-পৰিসেখ্যান নিয়ুক্ত হলে সব
বিষয়ে সঠিক প্ৰক্ৰিপ্শন এহণ কৰা যাব।'

প্ৰাথমিক স্তৰে খাৰাপ ফলেৰ কাৰণ

প্ৰাথমিকেৰ বিশ্লেষিত ফল বিশ্লেষণে দেখা গৈছে, এবাৰ

সবচেয়ে বেশি খাৰাপ ফল হয়েছে ইংৰেজিতে। এ বিষয়ে

পাসেৰ হাব ১৭ দশমিক ৫০ শতাংশ। ভালো ফল হয়েছে ৪৮

ও সৈতেক শিক্ষায়, পাসেৰ হাব ১৯ দশমিক ৭৪ শতাংশ।

পঞ্চম শ্ৰেণীতে সনদনিউৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা সমাপনী পৰীক্ষা
উদ্বোধনে দেয়াৰ পৰামৰ্শ দিয়ে অধ্যাপক শেখ ইকবালুল কৰিব
বলেন, 'প্ৰাথমিকে সনদেৰ কাৰণেই অভিভাৱকাৰী অনুপৰ্যুক্ত
ফালেৰ প্ৰেছেন সৌজন্যে হচ্ছেন, কোচিং সেন্টোৱুৰী হচ্ছে। কিন্তু যদেৰ
প্রাইভেট পড়ানোৰ সামৰ্থ্য নেই তাদেৰ সন্তানৱাই ইংৰেজি ও

গণিতে খাৰাপ ফল কৰতে হচ্ছে।' এই অভাৱ অবস্থাৰ কাৰণে পুনৰো

শিক্ষা বাবহৰ বাণিজিক হচ্ছে পৰে।

প্ৰাথমিক শিক্ষা পৰীক্ষায় গত বছৰে পাসেৰ হাব হিসেবে
১৮ দশমিক ১১ শতাংশ। এবং এবাদেয়িয়িত সমাপনীতে পাসেৰ

হাব হিসেবে ১৯ দশমিক ৮৩ শতাংশ।

এবাৰ প্ৰাথমিকে পাস কৰেছে ১৯ দশমিক ১৮ শতাংশ। এবং
এবাদেয়িয়িতে পাস কৰেছে ১৯ দশমিক ১৯ শতাংশ। এই
হিসেবে গত বছৰেৰ চেয়ে এবাৰ প্ৰাথমিকে পাসেৰ হাব কৰেছে
৩ দশমিক ৩০ শতাংশ। এবং এবাদেয়িয়িতে কৰেছে ২ দশমিক
৮৯ শতাংশ।

এছাড়াও এবাৰ প্ৰাথমিকে সৰ্বোচ্চ কোৱা জিপিএ-৫ পোৰ্টে

দুই লাখ ৬২ হাজাৰ ৬০৯ জন এবং এবাদেয়িয়িতে পাঁচ লাখ

২৩ জন। গত বছৰ প্ৰাথমিকে জিপিএ-৫ পোৰ্টে দুই লাখ

৮১ হাজাৰ ৮৯৯ জন এবং এবাদেয়িয়িতে পোৰ্টে পাঁচ

হাজাৰ ১০৪ জন। এই হিসেবে প্ৰাথমিকে জিপিএ-৫ কৰেছে

১৯ হাজাৰ ২৮৯টি। এবং এবাদেয়িয়িতে কৰেছে ১১৫টি।

এবাৰেৰ প্ৰাথমিক সমাপনীতে ১০টি সৱকাৰি প্ৰাথমিক

বিদ্যালয়সমূহ সাৰাদেশেৰ ৩০০টি স্কুলে কোন শিক্ষার্থী পাস

কৰেনি। এসব স্কুলে মোট শিক্ষার্থী দুই হাজাৰ ৪০৩ জন।

নতুন জাতীয়কৰণ কৰা প্ৰাথমিক বিদ্যালয়েৰ ৬৫টিতেও কোন

শিক্ষার্থী পাস কৰেনি।